

linger; men det forekommer mig unægtelig, at naar man fra Statens Side er i Færd med at stille sig saa, ja, jeg kan sige pauvert med Hensyn til at yde Kirken Hjælp, saa var det rimeligere, om man opgav disse store Bevillinger paa Kirkeministeriets Budget til Restaurering af Mindesmærker. Det forekommer mig, at de 200 000 Kr., som altsaa ønskes til Reparationer, meget let maatte kunne skaffes til Veje ved, at man foreløbig opgav andre Bevillinger paa Kirkeministeriets Budget.

Der staar i § 3 i Loven om Kirkers Vedligeholdelse, at „hvis“ der ydes Bidrag til Opførelse af en Kirke, skal Staten have Tilsyn og i det hele taget Haand i Hanke dermed. Det er ganske mærkeligt, at man i en Lov, der taler om disse vigtige Ting, kun forudsætter den Mulighed, at der kunde gives noget Bidrag fra Statens Side. Der kan altsaa i det hele taget ikke stilles noget som helst Krav fra Kirkens Side. Og det behøvedes for saa vidt heller ikke tidligere, men allerede den Gang denne Lov blev givet, var jo Forholdene ganske ændret.

Man kan ikke se bort fra, at der fra Rigsdagens og Statens Side er sket Overgreb overfor den danske Kirke, som har hævnnet sig meget betydeligt; Tiendeafløsningen og Præstegaardsjordernes Bortsalg er sket paa en Maade, som i allerhøjeste Grad har været til Uheld for Kirkens økonomiske Basis, og efter at Staten har baaret sig ad paa den Maade overfor Kirken, kommer nu Ministeren her til Rigsdagen og siger: Her er nogle Kirker, som er i højeste Grad trængende, de enkelte Sogne kan ikke overkomme Udgifterne, maa jeg derfor tage disse Penge fra Præsterne.

Det forekommer mig, at dette er en lidet kulant Maade at behandle Kirkespørgsmaal paa fra Statens Side. Man kommer ved denne Anmærkning uvilkaarligt til at tænke paa, at her er Spørgsmaal, som trænger til en meget alvorlig Drøftelse og Overvejelse. Hele Spørgsmaalet om Kirkens økonomiske Basis paa-trænger sig uvilkaarligt her, ogsaa Spørgsmaalet om, hvad § 3 i Grundloven i Virkeligheden nu om Stunder betyder, og derfor vil jeg tillade mig i Anledning af denne Sag at lyse efter det Lovforslag, som den højtærede Minister sidste Aar fremsatte her i Tinget. En af de væsentlige Ting, der skulde undersøges i den da foreslaaede Kommission, var jo netop disse Spørgsmaal. Jeg tillader mig at forespørge den højtærede Kirkeminister, om det er

Meningen, at dette skal lægges til Side, om Socialdemokratiet af tilfældige politiske Grunde, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa, ikke tør fremsætte dette Lovforslag, medens man i sidste Samling stillede sig saaledes, at det maatte antages, at det virkelig var Alvor for Regeringspartiet at ville fremme denne meget vigtige Sag og faa undersøgt disse Spørgsmaal, altsaa en rent foreløbig Under-søgelse.

Det forekommer mig unægtelig stadig, saaledes som jeg udtalte i sidste Samling, at maatte være i alle Partiers Interesse her paa Rigsdagen at faa klaret disse svævende og ubestemte Spørgsmaal og faa gjort ogsaa de Spørgsmaal, der nu her er Tale om, til Genstand for en mere principiel Undersøgelse, saaledes at man en Gang overfor Rigsdagen kan gøre Rede for, hvordan man ser paa denne Sag, efter at den er sagkyndigt undersøgt. Jeg ønsker altsaa et Svar fra Ministeren, ja eller nej, om man ønsker at fremsætte dette Forslag, eller om der ikke vil blive Tale om det, saaledes som det synes at fremgaa af forskellige Udtalelser i Interviews af Ministeren. For mig personlig er Forslaget saa vigtigt — og mit Parti ser paa det paa samme Maade —, at vi vil tage under Overvejelse selv at fremsætte Forslaget her i Rigsdagen, hvis det skulde vise sig, at man fra socialdemokratisk Side svigter paa dette Punkt.

Med Hensyn til selve Enkeltmotiveringen, om jeg saa maa sige, for det Tilskud, som jeg har talt om, beder jeg Medlemmerne lægge Mærke til, at der her er Tale om Kirker af forskellige Kategorier. Her er f. Eks. Tale om en Kirke som Broager Kirke i Haderslev Stift, en Kirke, som er saa decideret et nationalt Mindesmærke, medens det er ganske givet, at man nu om Stunder til Betjening af en Menighed ikke vilde bygge paa den Maade, med disse Taarne, som er saa berømte. Det er ganske klart, at et Tilskud her vil falde ind under samme Kategori som et Tilskud, lad os sige til Restaurering af Løgumkloster og andre ligestillede kirkelige Bygninger, og det forekommer mig at være ganske uberettiget, om Præsternes Lønningsfond skulde betale denne Kirkes Restauration. Der har ogsaa været Tale om andre mindre Kirker, f. Eks. om en Kirke som Rom; den kan ikke komme i Betragtning, fordi den endnu ikke er selvejende, men det er ogsaa en af de Kirker, hvortil der er knyttet særlig arkæologisk Interesse, og jeg mener overhovedet, at Kirker af